

معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان
دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
تقویم درسی نیمسال تحصیلی دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴

عنوان درس : اصول مدیریت و رهبری در بخش اورژانس	
تعداد واحد: ۱/۵ واحد نظری	دانشکده: پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
تعداد گروه هدف: ..... نفر	مدت زمان ارائه درس : ۲ ساعت در هفته زمان ارائه درس: دوشنبه ۱۰-۰۸
رشته و مقطع تحصیلی گروه هدف : دانشجویان ترم ۲ کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس	زمان شروع: ۱۴۰۳/۱۱/۱۵

مشخصات استاد مسؤول:

نام	نام خانوادگی	رتبه علمی	آدرس ایمیل
فربیا	عسگری	دانشیار دکتری تخصصی	Asgari_f2014@yahoo.com

مشخصات استادان همکار:

نام	نام خانوادگی	رتبه علمی	آدرس ایمیل
مرضیه	شایسته فرد	استادیار دکتری تخصصی	marziyehshayestegfard@yahoo.com

مروری بر تاریخچه آموزش آکادمیک در دنیا نشان می دهد که در طی تاریخ، پدیده های مختلفی موجب تاثیر بر فرآیند آموزش و یادگیری و مسیر پیشرفت آن شده اند. نظامهای آموزشی بطور عام و نظامهای آموزش عالی بطور خاص بعنوان یکی از زیر ساختها و زیرنظام های مهم موجود در هر جامعه، در مسیر تامین اهداف بقاء، رشد و توسعه ملتها در طول دوران های مختلف دستخوش تغییر و تحولاتی شده اند. چهار قالب کلی نیروها و عوامل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی به گونه ای بر شکل گیری نظامها و ساختارهای آموزشی و نیز ادامه حیات آنها در ادوار مختلف تاثیر گذار بوده اند. با تحولات دنیای پیچیده امروز، روشهای آموزشی با سرعت شگرفی دستخوش تغییرات شده اند بطوریکه مدتهاست گذر از یادگیری مبتنی بر معلم و سخنرانی که امروزه بطور غالب مورد استفاده قرار گرفته است و ایجاد فرهنگ یادگیری فعال و فراگیر محور بعنوان یکی از اهداف مهم آموزش نوین در بسیاری از منابع معتبر آموزشی توصیه اکید میشود. این رسالت مهم که آموزش باید مبتنی بر نیاز جامعه و بر مبنای توسعه ملتها برنامه ریزی و اجرا گردد بر کسی پوشیده نیست.

در درس اصول مدیریت و رهبری در بخش های اورژانس به سبب ضرورت و لزوم آشنایی و شناخت پرستاران نسبت به مبانی و اصول مختلف مدیریت در سطوح مدیریت پرستاری از پایین ترین سطح کاری تا بالاترین آنها لازم است دانشجویان در این زمینه آگاهی لازم را کسب نمایند. مدیریت و رهبری از نقش هایی است که پرستاران در عرصه های مختلف خدمت و در سطوح متفاوت برعهده دارند. از این رو ، آشنایی پرستاران اورژانس با اصول و مبانی مدیریت و رهبری برای تحقق اهداف سازمانی، پایش و ارتقاء کیفیت مراقبت های پرستاری و بهره وری پرستاران اهمیت ویژه ای دارد. لذا در این درس، دانشجویان برای ایفای نقش مدیریت و رهبری در بخش های اورژانس آماده می شوند.

در پایان این درس انتظار می رود دانشجویان با سیر تکاملی نظریه های مدیریت و رهبری، نظریات نوین مدیریت و رهبری، چگونگی کاربرد اصول و مبانی و مهارت های مدیریت و رهبری در بخش اورژانس آشنا گردند.

اهداف جزئی

در پایان این درس دانشجویان قادر خواهند بود:

۱. مدیریت و رهبری را از دیدگاه صاحب نظران این حرفه تعریف کرده و در زمینه تفاوت های بین مدیریت و رهبری توضیح دهند.
۲. مدیریت پرستاری را تعریف کرده و در زمینه اجزاء فرایند مدیریت به اختصار توضیح دهند.
۳. تئوریهای جدید مدیریتی را نام برده و ویژگی های اصلی هریک را تشریح کنند.
۴. در زمینه مهارت ها و نقش های مختلف یک مدیر پرستاری در بخش اورژانس توضیحاتی ارائه دهند.
۵. سازمان ها و انجمن های حرفه ای پرستاری اورژانس در سطح ملی و بین المللی را نام ببرند. **ارائه دانشجویان**
۶. برنامه ریزی را تعریف نموده و فرآیند، انواع و حیطه برنامه ریزی در مدیریت بخش اورژانس را تشریح کنند.
۷. اصل سازماندهی را تعریف کرده، در زمینه ابعاد مختلف طراحی ساختار بخش اورژانس (تقسیم کار، سلسله مراتب، حیطه کنترل، طراحی و اجرای استانداردها) متناسب با شرایط موجود، توضیحات کاربردی ارائه دهند.
۸. اصول و استانداردهای راه اندازی بخش های اورژانس (اصول و الزامات فیزیکی و پشتیبانی بخش اورژانس، اصول و الزامات نیروی انسانی بخش اورژانس، مدیریت بخش اورژانس و تخت های بستری، گردش کار در بخش اورژانس بیمارستان، ثبت و گزارش دهی) و نقش و وظایف مدیر پرستاری را در این زمینه تبیین نمایند.
۹. هدایت و رهبری را شرح داده و در زمینه ویژگی های رهبر پرستاری و شیوه مناسب رهبری در مدیریت بخش اورژانس توضیح دهند.
۱۰. انگیزش را تعریف کرده، کاربرد هریک از نظریه های انگیزشی را در مدیریت پرسنل بخش اورژانس تبیین کنند.

ارائه دانشجویان

۱۱. فرآیند ارتباط و عوامل موثر در برقراری یک ارتباط اثر بخش را در مدیریت بخش اورژانس شرح دهند.
۱۲. مدیریت تعارض را تعریف کرده و در زمینه چگونگی مدیریت تعارض در بخش های اورژانس پیشنهاداتی ارائه کنند.
۱۳. مدیریت تغییر را تعریف کرده و در زمینه چگونگی مدیریت ایجاد تغییر در بخش اورژانس فرضی توضیح دهند.
۱۴. مدیریت ریسک، خطا و ایمنی را تعریف نموده و اصول و فرایند مدیریت ایمنی را شرح دهند.

۱۵. ارزشیابی عملکرد را تعریف کرده و در زمینه چگونگی پایش ، ارزشیابی و ارتقاء مستمر کیفیت خدمات واحد اورژانس کاملاً توضیح دهند.

جدول زمانبندی ارائه برنامه درس اصول مدیریت و رهبری در بخش اورژانس نیمسال دوم ۱۴۰۳-۰۳

ردیف	تاریخ	ساعت	موضوع جلسه	مدرس	روش های آموزش	امکانات مورد نیاز	مرحله آموزش
۱	۰۳/۱۱/۱۵	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	- آشنایی با درس (اهداف-نحوه ارزشیابی- منابع) - مبانی مدیریت خدمات پرستاری	دکتر عسگری	سخنرانی- بحث گروهی- پرسش و پاسخ	وایت برد-لپ تاپ- ویدئوپروژکتور	دانشکده پرستاری
۲	۰۳/۱۱/۲۲		تعطیل رسمی				
۳	۰۳/۱۱/۲۹	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	ماهیت و مکاتب مدیریت/ اصول و مبانی مدیریت بخش اورژانس	دکتر عسگری	سخنرانی- بحث گروهی- پرسش و پاسخ	وایت برد-لپ تاپ- ویدئوپروژکتور	"
۴	۰۳/۱۲/۰۶	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	نقش ها و وظایف مدیر پرستاری در برنامه ریزی واحد اورژانس	دکتر شایسته فرد	سخنرانی- بحث گروهی- پرسش و پاسخ	وایت برد-لپ تاپ- ویدئوپروژکتور	"
۵	۰۳/۱۲/۱۳	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	- نقش ها و وظایف مدیر پرستاری در سازماندهی واحد اورژانس	دکتر شایسته فرد	سخنرانی- بحث گروهی- پرسش و پاسخ	وایت برد-لپ تاپ- ویدئوپروژکتور	"
۶	۰۳/۱۲/۲۰	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	- اصول و استانداردهای راه اندازی بخش اورژانس	دکتر عسگری	سخنرانی- بحث گروهی- پرسش و پاسخ	وایت برد-لپ تاپ- ویدئوپروژکتور	"
۷	۰۴/۰۱/۱۸	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	نقش ها و وظایف مدیر پرستاری در هدایت و رهبری واحد اورژانس	دکتر عسگری	سخنرانی- بحث گروهی- پرسش و پاسخ	لپ تاپ- اینترنت	"
۸	۰۴/۰۱/۲۵	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	ایجاد محیط انگیزشی در واحد اورژانس	ارائه دانشجویان	سخنرانی- بحث گروهی- پرسش و پاسخ	لپ تاپ- اینترنت	"
۹	۰۴/۰۲/۰۱	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	- معرفی سازمانها و انجمن های حرفه ای ملی و بین المللی پرستاری اورژانس	ارائه دانشجویان	سخنرانی- بحث گروهی- پرسش و پاسخ	وایت برد-لپ تاپ- ویدئوپروژکتور	"
۱۰	۰۴/۰۲/۰۸	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	برقراری ارتباط اثربخش در واحد اورژانس	دکتر عسگری	سخنرانی- بحث گروهی- پرسش و پاسخ	وایت برد-لپ تاپ- ویدئوپروژکتور	"

۱۱	۰۴/۰۲/۱۵	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	مدیریت تعارض در واحد اورژانس	دکترشایسته فرد	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	وایت بورد-لپ تاپ- ویدئوپروژکتور	"
۱۲	۰۴/۰۲/۲۲	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	مدیریت تغییر و نوآوری در واحد اورژانس	دکتر عسگری	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	وایت بورد-لپ تاپ- ویدئوپروژکتور	"
۱۳	۰۴/۰۲/۲۹	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	مدیریت ریسک، خطا و ایمنی در واحد اورژانس	دکترشایسته فرد	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	وایت بورد-لپ تاپ- ویدئوپروژکتور	"
۱۴	۰۴/۰۳/۰۴	۰۸:۰۰-۱۰:۰۰	نقش ها و وظایف مدیر پرستاری در ارزشیابی عملکرد و ارتقاء کیفیت واحد اورژانس	دکترشایسته فرد	سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ	وایت بورد-لپ تاپ- ویدئوپروژکتور	"

○ انواع روشهای تدریس را در کلاس درس بکار بندد:

- سخنرانی برنامه ریزی شده
- کلاس وارونه
- پرسش و پاسخ
- آموزش در گروه های کوچک (SGT)
- روشهای مختلف آموزش گروهی

○ منابع اصلی درس:

- 1- Huber, Diane. (2022). *Leadership and nursing care management*. 7th Ed. Elsevier, USA.
- 2- kayden, Stephanie &etal. *Emergency department/leadership management*. Cambridge university press.
- 3- Solheim, Jeff. *Emergency Nursing: The profession, The pathway, The practice*. sigma theta tau.
- 4- Marquis, B. L., Huston, C.J. (2017) *Leadership roles and management functions in nursing*. 9th Ed.
- 5- Cherry, Barbara and Jacob, Susan R. (2011) *Contemporary Nursing: Issues, Trends, & management*, 5th Edition. Mosby Inc.
- 6- Fink Elman, Anita Ward (2016). *Leadership and management for nurses*. 3th Ed. USA: Pearson Education, Inc.

- 7- Murray, Elizabeth J., (2017). *Nursing Leadership and Management*. Philadelphia: F.A. Davis Company.
- 8- Sullivan, E.J. (2017) *Effective Leadership and Management in Nursing*. 9th Ed. New York: Pearson Education International.
- 8- Swans burg, R.J, Swans burg, R.C. (2010) *Introduction to management and leadership for nurse managers*. 4th Ed. Jones and Bartlett Publishers, USA.
9. Yoder-Wise Patricia S. (2015) *Leading and Managing in Nursing*. 6th Ed. St. Louis, Missouri: Mosby, an imprint of Elsevier Inc.

منابع فارسی:

۱. استراوس و مایر. اصول مدیریت بخش اورژانس. ترجمه دکتر کم ال بصیری. انتشارات رهپویان شری ف ۱۳۹۶.
  ۲. سالوزو و ریچارد. اصول مدیریت بخش اورژانس. ترجمه دکتر محمدجلیلی. انتشارات آبنو س ۱۳۸۷.
  ۳. استاندارد های اعتبار بخشی ملی بیمارستان ها- ویرایش چهارم، ابلاغی به شماره ۲۹۳۳ / ۴۰۰ مورخ ۹۸ / ۲ / ۱۸
  ۴. شرح وظایف جامع سطوح و رده های پرستاری ، دکتر میرزا بیگی، دکتر سالاریان زاده، چاپ اول، ۱۳۹۶
  ۵. استاندارد برنامه ریزی و طراحی بیمارستان ایمن، جلد شش ، چاپ اول، ۱۳۹۱
  ۶. تریاژ بیمارستانی در بلایا و حوادث با مصدومین انبوه، چاپ اول، ۱۳۹۸
  ۷. دستورالعمل استاندارد دارویی بخش اورژانس نسخه ۰۷ ابلاغیه شماره ۲۴۹۹۱ / ۴۰۰ مورخ ۹۹ / ۱۲ / ۲۶
  ۸. دستورالعمل تریاژ بخش اورژانس بیمارستانی ابلاغیه شماره ۲۵۲۱۳ / ۴۰۰ مورخ ۹۹ / ۱۲ / ۲۷
  ۹. شناسنامه و استاندارد تخت ا و ر ژانس بیمارستانی ابلاغیه شماره ۴۲۲۱ / ۴۰۰ مورخ ۱۴۰۰ / ۳ / ۳
  ۱۰. دستورالعمل استاندارد تجهیزات بخش اورژانس ابلاغیه شماره ۳۸۷۹۷ / ۴۰۰ مورخ ۹۵ / ۱۲ / ۱۴
  ۱۱. دستورالعمل شاخص های ملی بخش اورژانس بیمارستانی ابلاغیه شماره ۸۸۶ / ۱۰۰ مورخ ۹۶ / ۸ / ۲۷
  ۱۲. دستورالعمل اعزام و انتقال بیماران بین مراکز درمانی ابلاغیه شماره ۸۷۹ / ۴۰۰ مورخ ۹۸ / ۱ / ۲۴
  ۱۳. دستورالعمل نحوه آنکالی پزشکان در بیمارستان های کشور ابلاغیه شماره ۱۵۵۰ / ۴۰۰ مورخ ۹۸ / ۲ / ۳
  ۱۴. دستورالعمل ویزیت بیماران اورژانس توسط دستیاران سرویس های تخصصی در مراکز آموزشی و درمانی ابلاغیه تیر ماه ۹۵
- معاونت آموزشی

○ نحوه ارزشیابی دانشجو و نمره مربوط به هر ارزشیابی:

الف) در طول ترم ■ ب) پایان دوره ■

زمان	نمره	موارد ارزشیابی
در طول ترم	۱	حضور در کلاس
در طول ترم	۲	مشارکت در مباحث گروهی به همراه جستجو و ارائه منابع و مستندات در پاسخ به مساله
زمان توافق شده با دانشجو	۳	ارائه پروژه
طبق زمان بندی آموزش	۱۴	آزمون پایان ترم

○ مقررات و انتظارات از دانشجویان:

هر دانشجو/ شرکت کننده طی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

- ✓ رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی
- ✓ حضور منظم در کلاس های درس
- ✓ اخذ موضوعات درسی و محتوای درس
- ✓ مطالعه محتوای آموزشی و آمادگی در کلاس
- ✓ ارائه به موقع تکالیف محول شده در تاریخ های مقرر
- ✓ شرکت در آزمون پایان ترم

موفق باشید.